

Cansın KAYA KÜÇÜK

**TELETIP UYGULAMALARINDA
HEKİMİN SÖZLEŞMEDEN DOĞAN
TAZMİNAT SORUMLULUĞU**

**FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL
2024**

Kasım 2024

ISBN: 978-625-6134-51-5

BASKI - CİLT

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 77398

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850)441 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com

bilgi@filizkitabevi.com

Yayıncı Sertifika Numarası: 77398

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılmaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

ÖNSÖZ

Sağlık hizmetlerinden yararlanmak insanlar için temel bir ihtiyaç ve hak iken bu hizmetlerin vatandaşlara sunulması devletler için bir yükümlülüktür. Ayrıca sağlık hizmetlerine erişimin adaletli ve etkili şekilde sunulması gerekmektedir. İnsanların denizde, havada, uzayda veya merkezi yerleşim birimlerine uzakta olması durumunda yahut sağlık problemleri nedeniyle sağlık merkezine fiziken başvurmadığı halde sağlık hizmeti alabilmesi önem taşımaktadır. Hayatın her alanını etkileyen teknolojik ve bilimsel gelişmeler, sağlık alanında bu ihtiyaçlara çözüm olarak teletıp uygulamalarını geliştirmiştir. Kişilerin fiziki temasta bulunmak zorunda kalmaksızın sağlık hizmeti almasının öneminin anlaşıldığı Covid-19 salgını döneminde teletıp uygulamalarının çeşitleri ve kullanımı hızla artmıştır.

Ülkemizde yapılan çalışmalar incelendiğinde teletıbbın, hukuk alanında bir çalışmada ele alınmadığı görülmüştür. Bu nedenle teletıp üzerine çalışma yapılmasının önemli olduğu düşünülmüştür.

Bu çalışmanın amacı teletıp kavramı, teletıbbın olumlu ve olumsuz yönleri, uygulama alanları, türleri ile hastayla hekim arasındaki ilişkide ve hekimin tazminat sorumluluğunda teletıp uygulamalarının özellik gösterdiği hususların incelenmesidir. Bu amaçla çalışmamızda öncelikle teletıp kavramı, teletıbbın gelişimi, amacı, olumlu ve olumsuz yönleri, türleri incelenmiştir. Çalışmamızın devamında hekim ile hasta arasındaki sözleşme ilişkisi, işbu sözleşme uyarınca tarafların borçları ve hakları teletıp uygulamaları özelinde ele alınmıştır. Çalışmamızın son kısmında ise hekimin sözleşmeden doğan tazminat sorumluluğunun teletıp uygulamaları kapsamında değerlendirilmesi yapılmıştır.

Çalışma sürecindeki önerileri, incelemeleri ve değerli eleştirileri ile çalışmayı geliştiren, çalışmanın her aşamasında kıymetli desteğini sunarak bu tezin yazımını mümkün kılan tez danışman hocam sayın Doç. Dr. Cansu KAYA KIZILIRMAK'a, annem Filiz HAMARAT'a ve yol arkadaşım Gürkan KÜÇÜK'e özellikle sabırları için teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	III
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XI
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL OLARAK TELETIP KAVRAMI VE UYGULAMA TÜRLERİ

I. KAVRAM.....	3
II. BENZER KAVRAMLAR İLE FARKI VE KAPSAM.....	7
A. E-Sağlık	7
B. Mobil Sağlık.....	8
C. Telesağlık.....	10
III. AMAÇ.....	12
IV. OLUMLU YANLARI.....	15
V. OLUMSUZ YANLARI.....	20
VI. GELİŞİM.....	24
A. Dünyadaki Gelişimi	25

B. Ülkemizdeki Gelişimi	26
C. Hukukumuzdaki Gelişimi	30
VII. TELETIP ÇEŞİTLERİ.....	31
A. Kullanılan Alan Bakımından	32
1. Telepsikiyatri	32
2. Teledermatoloji	35
3. Telekardiyoloji.....	35
4. Teleanestezi.....	36
5. Teleradyoloji	36
6. Telecerrahi	37
7. Teleizleme.....	38
B. Zamanı Bakımından.....	38
1. Eş Zamanlı	39
2. Farklı Zamanlı.....	39
3. Karma.....	40
4. Uzaktan Kontrol ve Takip.....	40

İKİNCİ BÖLÜM

TELETIP UYGULAMALARINDA HEKİMİN TAZMİNAT SORUMLULUĞUNUN DAYANAĞINI TEŞKİL EDEN SÖZLEŞME İLİŞKİSİ

I. SÖZLEŞME İLİŞKİSİ.....	41
A. Genel Olarak	41
B. Sözleşme İlişkisinin Tarafları	42

1. Hekim.....	42
2. Hasta	43
C. Sözleşmenin Unsurları	45
1. Tıbbi Müdahale ve Hukuka Uygunluk Şartları.....	46
a. Tıbbi Müdahale	46
b. Tıbbi Müdahalenin Hukuka Uygunluk Şartları.....	48
2. Ücret.....	51
D. Sözleşmenin Hukuki Niteliği.....	52
1. Hizmet Sözleşmesi Görüşü	53
2. Atipik Sözleşme Görüşü	54
3. Eser Sözleşmesi Görüşü.....	55
4. Vekalet Sözleşmesi Görüşü	56
5. Eser veya Vekalet Sözleşmesi.....	57
6. Yargıtay'ın Görüşü	57
E. Sözleşmenin Kurulması.....	58
F. Hekimin ve Hastanın Birbirlerine Karşı Borçları ve Hakları	59
1. Tarafların Borçları.....	59
a. Hekimin Borçları	59
(1) Hasta Öyküsü Alma	59
(2) Bizzat Muayene Etme	60
(3) Tanı Koyma	61
(4) Hastayı Aydınlatma	62
(5) Hastanın Rızasının Alınması.....	68
(6) Tedavi Etme	72
(7) Sadakat ve Özen.....	73

(8) Kayıt Tutma	75
(9) Sır Saklama	78
b. Hastanın Borçları.....	79
(1) Ücret Ödeme	79
(2) Bilgi ve Belge Verme.....	80
(3) Tıbbi Müdahaleye Katlanma.....	81
2. Tarafların Hakları.....	82
a. Hekimin Hakları	82
(1) Sağlıklı ve Güvenli Bir Ortamda Çalışma Hakkı	82
(2) Dinlenme ve Gereğinden Fazla Hastaya Bakmama Hakkı	83
(3) Hastadan Saygı, Güven ve İş birliği Bekleme Hakkı ...	84
(4) Çalışma Ekibini Seçme ve Danışma Hakkı	85
(5) Tedaviyi Üstlenmeme veya Yarım Bırakma Hakkı.....	85
(6) Özerklik Hakkı.....	86
(7) Ücret Talep Etme Hakkı	86
b. Hastanın Hakları.....	87
(1) Sağlık Hizmetlerinden Yararlanma Hakkı.....	88
(2) Bilgi Edinme Hakkı	88
(3) Tedaviye Rıza Göstermeme ve Tedaviyi Ret Hakkı.....	89
(4) Mahremiyete Saygı Gösterilmesi Hakkı.....	90
(5) Sağlık Hizmetinin Sağlık Kurum ve Kuruluşu Dışında Verilmesi Hakkı.....	92
(6) Sorumluluk ve Hukuki Korunma Hakkı.....	92

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
HEKİMİN SÖZLEŞMEDEN DOĞAN TAZMİNAT
SORUMLULUĞUNUN TELETİP UYGULAMALARI
KAPSAMINDA ELE ALINMASI

I. HEKİMİN SÖZLEŞMEYE AYKIRILIĞINDAN DOĞAN TAZMİNAT SORUMLULUĞUNUN ŞARTLARI.....	94
A. Geçerli Bir Sözleşmenin İhlali.....	94
1. Hekimin Sözleşmeye Aykırı Davranması.....	94
2. Üçüncü Kişilerin Eylemleri	97
B. Bir Zararın Meydana Gelmesi.....	98
1. Maddi Zarar	99
a. Bedensel Zararlar.....	99
(1) Tedavi Giderleri.....	100
(2) Kazanç Kaybı ve Çalışma Gücünü Kaybının Neden Olduğu Maddi Kayıp.....	100
(3) Ekonomik Geleceğin Sarsılması Nedeniyle Uğranan Kayıp	101
b. Ölümden Kaynaklanan Zararlar	102
(1) Cenaze ve Tedavi Giderleri	102
(2) Destekten Yoksun Kalma	102
2. Manevi Zarar.....	103
C. Kusur.....	105
1. Kusurun Çeşitleri	106
a. Kast.....	106
b. İhmal.....	107

D. İlliyet Bağı	107
II. İSPAT	108
III. HEKİMİN SÖZLEŞMEYE AYKIRILIĞINDAN DOĞAN TAZMİNAT SORUMLULUĞUNUN SONUÇLARI	110
A. Tazminat	110
1. Maddi Tazminat	110
2. Manevi Tazminat	112
B. Tazminatta İndirim Sebepleri.....	114
1. Hastanın Rızası	115
2. Hastanın Müterafik Kusuru.....	116
3. Hekimin Yoksulluđa Düşecek Olması	117
C. Hekimin Sözleşmeye Aykırılığında Doğan Tazminat Sorumluluğunun Sorumsuzluk Anlaşmasıyla Sınırlandırılması.....	118
D. Zamanaşımı.....	119
E. Zorunlu Mesleki Mali Sorumluluk Sigortası	120
SONUÇ	123
KAYNAKÇA	127

KISALTMALAR LİSTESİ

a.g.e.	:	Adı geçen eser
a.g.m.	:	Adı geçen makale
aş	:	Eserin kendi içinde aşağıya atıf
Bkz	:	Bakınız
C	:	Cilt
Ed	:	Editör
ESİM	:	Engelsiz Sağlık İletişim Merkezi
EKG	:	Elektrokardiyografi
HD	:	Hukuk dairesi
ITU	:	International Telecommunication Union
MHRS:		Merkezi Hastane Randevu Sistemi
RG	:	Resmi Gazete
s	:	Sayfa
S	:	Sayı
T	:	Tarih
TBK	:	6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu
v.d	:	Ve diğerleri
vd	:	Ve devamı
yuk	:	Eserin kendi içinde yukarıya atıf

GİRİŞ

Teletıp, kişinin coğrafi, fiziki, ekonomik veya sağlık engelleri nedeniyle sağlık kurumuna fiziken başvurmasının mümkün olmadığı durumlar için bir çözüm olarak geliştirilmiştir. Teknolojik ve bilimsel ilerlemelerle zaman içinde değişen ve gelişen teletıp, özellikle Covid-19 salgın döneminde öne çıkmıştır. Bu şekilde kullanımı hızla artan teletıp teknik, etik ve hukuksal alanda birçok soruyu ve çalışma yapma zorunluluğunu da beraberinde getirmiştir.

Çalışmamızın birinci bölümünde yaşamın getirdiği ihtiyaçlara bir çözüm olarak sunulan ve Covid-19 hastalığı sonrasında hayatımızda hızlı ve yaygın bir şekilde yer edinen teletıp kavramının içeriği ve sınırları, gelişimi, olumlu ve olumsuz yanları, benzer kavramlardan farkları incelenmiştir. Bu bölümün devamında teletıp uygulamalarının bir kısmı incelenerek teletıbbın kullanımı örneklendirilmiştir.

Çalışmamızın ikinci bölümünde serbest çalışan hekim ve hasta arasındaki sözleşme ve tarafların bu sözleşme uyarınca doğan borçları ve hakları, teletıp uygulamaları çerçevesinden irdelenmiştir.

Çalışmamızın son bölümünde ise uygulamadaki durum ve teletıbbın hayatımızdaki yerinin artmasıyla ortaya çıkan sorular dikkate alınarak hekimin teletıp uygulamalarında sözleşmeden doğan tazminat sorumluluğunun şartları ve sonuçları incelenmiştir.

